

АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СЦЕНІЧНИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

П'явка К. М.

*аспірант кафедри педагогіки мистецтва та фортепіанного
виконавства імені Анатолія Авдієвського
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна,
викладач акордеону*

Павлюк Н. М.

викладач постановки голосу

П'явка І. М.

*викладач акордеону
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
м. Луцьк, Україна*

Формування виконавської майстерності у здобувачів освіти мистецьких спеціальностей, особливо в контексті концертної діяльності, є складним і багатогранним процесом, який включає різні аспекти у освітньому процесі та особистому розвитку особистості музиканта. Перш за все, важливо зазначити, що успішне формування виконавської майстерності вимагає поєднання технічних навичок з виразністю та індивідуальним мистецтвом. Одним із ключових аспектів цього процесу є систематичне навчання та тренування. Студенти музичних фахових напрямів проводять безліч годин за вправами, практикуючи техніку, фразування та інтерпретацію. Це включає в себе регулярні майстер-класи з визначеними музикантами, а також виконання перед викладачами та публікою на різних внутрішніх і зовнішніх виставках. Систематичне навчання та тренування є основою формування виконавської майстерності студентів у концертній діяльності. Студенти повинні ретельно планувати свій час для репетицій, враховуючи як тривалість, так і інтенсивність тренувань. Під час навчання важливо визначити конкретні цілі та завдання для кожної репетиції, щоб максимально використовувати час та досягати покращень у техніці, музичному виразі та інтерпретації, поєднуючи усе це з обов'язковими навчальними дисциплінами. Систематичність особистості студента-музиканта полягає в тому, щоб грати на музичному інструменті регулярно, навіть якщо це лише кілька коротких сесій на день. Ідеальною відправною точкою є встановлення розумної та

реалістичної розкладу, враховуючи інші зобов'язання студента, але намагаючись відвідувати інструмент щодня. На початкових етапах роботи можна використовувати такі моменти, як ведення щоденника або журналу тренувань, які допомагають студентам відстежувати свій прогрес та визначати процеси, в яких їм необхідно покращитися. Це і записування цілей, досягнень та спостережень, що може служити як мотивація для подальшого розвитку. Крім самостійної практики, важливо брати участь у групових заняттях, майстер-класах та ансамблях для отримання різноманітного досвіду та спілкування з колегами. Ці принципи допомагають студентам максимально використовувати свій час та ефективно розвивати свою виконавську майстерність у концертній діяльності.

Ще один важливий аспект – це розвиток музичного мислення і творчого підходу. Студентам потрібно не лише відтворювати ноти, але й розуміти музичну структуру, виражати емоції та власний стиль через виконання. Це вимагає аналізу та інтерпретації нотного матеріалу, а також здатності спонтанно реагувати на музичні вимоги в момент виконання. У навчально-освітньому процесі здобувачам освіти надаються завдання на аналіз та інтерпретацію музичного матеріалу, що допомагає їм розуміти музичну структуру та виразно виконувати композиції. Важливо віддати увагу розвитку індивідуального стилю виконавства, щоб студенти могли виражати свої почуття та емоції через музику. Також важливою частиною формування виконавської майстерності є розвиток сценічного виконання. Виступи перед аудиторією викликають не лише технічні виклики, але й вимагають від музиканта здатності спілкуватися з глядачами через музику. Саме здачі контрольні заходи здач навчального плану, а саме заліки, екзамени дають студентам можливість готувати себе до виступів перед публікою.

Досить важливим та необхідним є те, що сценічна витривалість вимагає фізичної та психологічної підготовки для тривалого та ефективного виконання на сцені. Студенти повинні працювати над тривалістю свого виконання, збільшуючи час, протягом якого вони можуть зберігати концентрацію та фізичні та емоційні можливості під час виступу. Для цього можна використовувати методи релаксації та дихальні вправи для збереження енергії та підтримки витривалості під час тривалих виступів. Можна виокремити деякі сценічні навички, які включають в себе всі аспекти виступу, починаючи від входу на сцену та закінчуючи зверненням до аудиторії після виступу.

Насамперед психологічний контроль, що включає в себе:

- контакту з аудиторією;
- використання сцени для створення ефективного виконання;
- правильна постава та естетичний вигляд;
- технічно– виконавська майстерність;
- художню виконавську майстерність музичного твору

Важливо також розвивати здатність адаптуватися до різних сценічних умов, таких як розмір сцени, освітлення та акустичні умови. Сценічні навички також включають в себе здатність емоційно спілкуватися з аудиторією через виконання. Для впевненості на сцені музикант також може вивчити стратегії управління стресом та тривожністю перед виступом, щоб забезпечити максимальну концентрацію та впевненість під час виступу. Розвиток цих сценічних навичок та витривалості допомагає студентам стати впевненими та ефективними виконавцями, які можуть успішно виступати на сцені та вражати аудиторію своїм виконанням. Кожен з цих аспектів вимагає постійної праці та відданості з боку студента. Інтеграція цих елементів у навчальний процес допомагає їм розвивати комплексну майстерність та готуватися до успішної кар'єри у концертній діяльності.

Узагальнюючи вищесказане, можна вважати, що формування виконавської майстерності у здобувачів освіти у концертній діяльності вимагає комплексного підходу, який включає технічну підготовку, розвиток музичного мислення та творчого підходу, а також розвиток сценічної майстерності. Цей процес вимагає часу, наполегливості та великого прагнення до самовдосконалення.

Література:

1. Саїк Г.Ф. Формування виконавської майстерності у студентів на основі активізації емоційно-естетичного переживання музики: *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика музичного навчання»*. Київ, 2000. С19
2. Мороз О. Г. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація. *навч. посібник*. Київ, 1997. С.168
3. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). *Освіта України*, Київ, 2008. С. 274
4. Рудницька І. Інноваційна діяльність як основа творчої самореалізації вчителя. *Вища освіта України № 4*. Київ, 2008. С. 79 – 82.
5. Palmer, John F. «The Art of Piano Playing: A Scientific Approach.» University of Wisconsin Press, 2003.
6. Klickstein, Gerald. «The Musician's Way: A Guide to Practice, Performance, and Wellness.» Oxford University Press, 2009.
7. Parncutt, Richard, and Gary McPherson (Eds.). «The Science and Psychology of Music Performance: Creative Strategies for Teaching and Learning.» Oxford University Press, 2002.